

No: 2014/74**Tarih:** 29.09.2014

Konu: 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanunun 79 uncu maddesi kapsamında hazırlanan Araç Muayenelerine Dair Tebliğ (Seri No.1) 27/09/2014 tarih ve 29132 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Özet: 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanunun 79 uncu maddesi kapsamında hazırlanan Tebliğde; Karayolları Trafik Kanunu uyarınca araç muayenelerini yaptırmaları gerektiği halde muayenelerini süresinde yaptıramamış olan araç sahiplerinin, Kanunda belirtilen süre içerisinde muayenelerini yaptırmaları halinde kendilerine sağlanacak kolaylıklar hakkında düzenlemeler yapılmıştır.

I- KANUN HÜKMÜ

6552 sayılı Kanunun 79 uncu madde hükmü aşağıda yer almaktadır.

"(1) Bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla (bu tarih dâhil) 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu uyarınca araç muayenesi yaptırmaları gerektiği hâlde muayenelerini süresinde yaptırmamış olanların, 31/12/2014 tarihine kadar (bu tarih dâhil) araç muayenelerini yaptırmaları ve anılan Kanunun 35 inci maddesi uyarınca muayene süresi geçirilen her ay ve kesri için tahsili gereken %5 fazla yerine Kanunun yayımlandığı tarihe kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları, bu Kanunun yayımlandığı tarihten (yayımlandığı ay dâhil) araç muayenelerinin yapıldığı tarihe kadar her ay ve kesri için aylık %1 oranı esas alınarak hesaplanacak tutarı ödemeleri şartıyla anılan madde uyarınca alınması gereken %5 fazlaların tahsilinden vazgeçilir ve yetkili kuruluş tarafından tahsil edilen bu tutarlar anılan maddede belirtilen süre ve şekilde Hazine hesaplarına aktarılır.

(2) Bu madde kapsamına giren alacaklara karşılık bu maddenin yayımlandığı tarihten önce tahsil edilmiş olan tutarların bu madde hükümlerine dayanılarak red ve iadesi yapılmaz.

(3) Bu maddede geçen, Yİ-ÜFE aylık değişim oranları tabiri, Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği 1/1/2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranlarını, 1/1/2014 tarihinden itibaren yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranlarını ifade eder.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

II- UYGULAMAYA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun;

- "Araçların muayenesi" başlıklı 34 üncü maddesinde, trafiğe çıkarılacak motorlu araçların teknik şartlara uyup uymadığının ekonomik yapıları da dikkate alınmak suretiyle belirli zamanlarda muayene edilerek tespit edileceği, motorlu araçların muayenelerinin, yönetmelikte belirtilen süreler içinde yaptırılmasının zorunlu olduğu, muayenesi yaptırılmamış araçları kullanan sürücülere idari para cezası kesileceği,

- "Muayeneye yetkili kuruluşlar" başlıklı 35 inci maddesinde de, araçların muayenelerinin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına ait muayene istasyonlarında veya bu Bakanlık tarafından işletme yetki belgesi ile yetki verilmesi halinde ise, yetki verilen gerçek veya tüzel kişilere ait muayene istasyonlarında yapılacağı, muayene süresi geçirilen her ay ve kesri için muayene ücretinin, yetki verilen gerçek veya tüzelkişi ya da alt işleticiler tarafından, %5 fazlası ile tahsil edileceği, tahsil edilen tutarın tamamının Hazine payı olarak, izleyen ayın yedinci günü akşamına kadar, yetki verilen gerçek veya tüzel kişi tarafından, yıllık gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesine şekli ve içeriği Maliye Bakanlığınca belirlenen bir bildirim ile birlikte ödeneceği,

hüküm altına alınmıştır.

Bu hükümlere göre, araç muayenelerinin ilgili yönetmelikte belirtilen sürelerde yaptırılması zorunludur. Ancak, araç muayenesinin süresi içerisinde yaptırılmaması halinde, muayenenin yapıldığı yılda geçerli olan muayene ücreti ile birlikte gecikilen her ay ve kesri için %5 fazla hesaplanması ve ilgisinden tahsil edilerek Kanunda düzenlenen sürede Hazine hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

6552 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi ile Kanunun yayımlandığı 11/9/2014 tarihine kadar muayene süresi geçtiği halde araç muayenelerini yaptırmamış olanların 31/12/2014 tarihine kadar (bu tarih dahil) araç muayenelerini yaptırmaları durumunda, 2918 sayılı Kanunun 35 inci maddesi gereği hesaplanması gereken %5 fazla yerine 6552 sayılı Kanunun yayımlandığı tarihe kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları, bu tarihten sonra aylık %1 oranı esas alınarak hesaplanacak tutarın muayene ücreti ile birlikte ödenmesi halinde söz konusu %5 fazlaların alınmayacağı düzenlenmiştir.

A- Kapsam ve Süre

6552 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi kapsamına; Kanunun yayımlandığı 11/9/2014 tarihi itibarıyla (bu tarih dahil) 2918 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi uyarınca zorunlu araç muayenesi yaptırılması gerektiği halde muayeneleri süresinde yaptırılmamış olan araçlar girmektedir.

Kapsama giren araçları muayene ettirmek mecburiyetinde olanlar, 31/12/2014 tarihine kadar (bu tarih dahil) araçlarını muayene ettirmeleri durumunda, anılan Kanunun 79 uncu maddesi hükmünden yararlanabileceklerdir.

Öte yandan, zorunlu araç muayene tarihi 6552 sayılı Kanunun yayımlandığı 11/9/2014 tarihinden sonraya rastlayan araçların süresinde muayene ettirilmemesi halinde, anılan madde hükmünden yararlanılması mümkün olmadığından, araç muayene ücreti ile birlikte muayenede gecikilen her ay ve kesri için 2918 sayılı Kanunun 35 inci maddesi gereğince %5 fazlanın tahsil edilmesi gerekmektedir.

B- %5 Fazlalar Yerine Hesaplanacak Tutarın Tespiti

6552 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi gereğince, zorunlu araç muayenesinin süresinde yaptırılmaması nedeniyle 2918 sayılı Kanunun 35 inci maddesi uyarınca gecikilen her ay ve kesri için hesaplanan %5 fazla yerine, 6552 sayılı Kanunun yayımlandığı 11/9/2014 tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ile Kanunun yayımlandığı tarihten (yayımlandığı ay dahil) araç muayenesinin yapıldığı tarihe kadar geçen her ay ve kesri için aylık %1 oranı esas alınarak hesaplanacak tutarın toplamının ödenmesi halinde %5 fazlaların tahsilinden vazgeçilecektir.

Bu durumda, %5 fazla yerine hesaplanacak tutar aşağıdaki formüle göre hesaplanacaktır.

$$\%5 \text{ Fazla Yerine Hesaplanan Tutar} = \text{Araç Muayene Ücreti} \times [\text{Araç Muayenesinin Yaptırılması Gereken Tarih ile Kanunun Yayımlandığı Tarih Arasında Geçen Süreye İlişkin Yİ-ÜFE Aylık Değişim Oranları Toplamı} + (\text{Kanunun Yayımlandığı Tarih ile Araç Muayenesinin Yapıldığı Tarih Arasında Geçen Ay Sayısı} \times \%1)]$$

6552 sayılı Kanunun 79 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında belirtildiği gibi Yİ-ÜFE ibaresi, Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği 1/1/2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranlarını, 1/1/2014 tarihinden itibaren yurtiçi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranlarını ifade etmekte olup, Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın tespitinde bu oranlar kullanılacaktır.

Türkiye İstatistik Kurumunca Ocak/2005 ayından Kanunun yayımlandığı tarihe kadar (yayımlandığı ay hariç) geçen aylar için açıklanan Yİ-ÜFE aylık değişim oranları ekli tabloda (EK:1) yer almaktadır. Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın tespitinde kullanılacak olan Yİ-ÜFE aylık değişim oranlarından eksi değerli olanları hesaplamalarda eksi değer olarak dikkate alınacaktır.

%5 fazla yerine yapılacak bu hesaplamalarda ilk aya ilişkin esas alınacak Yİ-ÜFE aylık değişim oranı, aracın geçerli zorunlu muayene tarihinin (bu tarihin ayın son günü olması durumunda da) rastladığı ay için açıklanmış olan oran olacaktır.

Örnek 1- (A) plakalı otomobilin araç muayene süresi 16 Eylül 2013 tarihinde sona ermiştir.

Araç sahibi süresinde yaptırmadığı araç muayenesi için 25 Kasım 2014 tarihinde yetkili muayene istasyonuna gelerek aracını muayene ettirmek istediğinde, araç muayene ücreti ile birlikte ödemesi gereken %5 fazla yerine, 6552 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi hükmü kapsamında ödeyeceği tutar aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

2014 yılında otomobiller için 165,20 TL araç muayene ücreti alınmaktadır. Buna göre %5 fazlanın hesaplandığı süre ve %5 fazla tutar aşağıdaki şekilde olacaktır.

Araç Muayene Ücreti (TL)	%5 Fazla Hesaplamasına Esas Dönem	Toplam %5 Oranı	Toplam %5 Tutarı (TL)
165,20	17/9/2013-25/11/2014	%75	123,90

Bu örnekte, %5 fazla yerine uygulanacak Yİ-ÜFE aylık değişim oranları ile %1 oranı dönemler itibarıyla aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

DÖNEM	ESAS ALINACAK ORAN (%)	
17/9/2013-16/10/2013 için	Eylül ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,88
17/10/2013-16/11/2013 için	Ekim ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,69
17/11/2013-16/12/2013 için	Kasım ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,62
17/12/2013-16/1/2014 için	Aralık ayına ait Yİ-ÜFE oranı	1,11
17/1/2014-16/2/2014 için	Ocak ayına ait Yİ-ÜFE oranı	3,32
17/2/2014-16/3/2014 için	Şubat ayına ait Yİ-ÜFE oranı	1,38
17/3/2014-16/4/2014 için	Mart ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,74
17/4/2014-16/5/2014 için	Nisan ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,09
17/5/2014-16/6/2014 için	Mayıs ayına ait Yİ-ÜFE oranı	-0,52
17/6/2014-16/7/2014 için	Haziran ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,06
17/7/2014-16/8/2014 için	Temmuz ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,73
17/8/2014-16/9/2014 için	Ağustos ayına ait Yİ-ÜFE oranı	0,42
17/9/2014-16/10/2014 için	%1	1
17/10/2014-16/11/2014 için	%1	1
17/11/2014-25/11/2014 için	%1	1
TOPLAM ORAN		%12,52

Bu durumda, tabloda yer alan oranlar esas alınarak %5 fazla yerine ödenecek tutar aşağıdaki gibi hesaplanacaktır. %5 Fazla Yerine Hesaplanan Tutar = Araç Muayene Ücreti x [Araç Muayenesinin Yapıtırılması Gereken Tarih ile Kanunun Yayımlandığı Tarih Arasında Geçen Süreye İlişkin Yİ-ÜFE Aylık Değişim Oranları Toplamı + (Kanunun Yayımlandığı Tarih ile Araç Muayenesinin Yapıldığı Tarih Arasında Geçen Ay Sayısı x %1)]

$$\%5 \text{ Fazla Yerine Hesaplanan Tutar} = 165,20 \times [\%9,52 + (3 \times \%1)]$$

$$= 165,20 \times \%12,52$$

$$= 20,68 \text{ TL}$$

Buna göre, araç sahibinin ödeyeceği araç muayene ücreti ile bu ücret üzerinden 6552 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi kapsamında ödeyeceği tutar ile tahsilinden vazgeçilecek %5 fazlaya ilişkin tutar aşağıdaki gibi olacaktır.

Ödenecek Tutar

Araç Muayene Ücreti : 165,20 TL

%5 Fazla Yerine Hesaplanan Tutar : 20,68 TL

TOPLAM : 185,88 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

%5 Fazla : 123,90 TL

Dolayısıyla, 6552 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi kapsamında aracın muayene ettirilmesi halinde 123,90 TL fazla yerine 20,68 TL tahsil edilecektir.

Örnek 2- (B) plakalı otomobilin araç muayene süresi 5 Ocak 2014 tarihinde sona ermiş olmakla birlikte aracın çalınmasından dolayı tescil kaydı 3 Mart 2014 tarihinde silinmiş ve aracın daha sonra bulunması nedeniyle 15 Mayıs 2014 tarihinde yeniden açılmıştır.

Araç sahibi, 19 Aralık 2014 tarihinde yetkili muayene istasyonuna gelerek aracını muayene ettirmek istediğinde, araç muayene ücreti ile birlikte gecikilen her ay ve kesri için ödeyeceği %5 fazla yerine, 6552 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi hükmü kapsamında ödeyeceği tutar aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Aracın trafikten tescil kaydının silindiği 3 Mart 2014 ila 14 Mayıs 2014 tarihleri arası için %5 fazla hesaplanmadığından, aynı süreye Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak bir hesaplama da yapılmayacaktır.

2014 yılında otomobiller için 165,20 TL araç muayene ücreti alınmaktadır. Buna göre %5 fazlanın hesaplandığı süre ve %5 fazla tutar aşağıdaki şekilde olacaktır.

Araç Muayene Ücreti (TL)	%5 Hesaplamasına Dönem	Fazla Esas	Toplam %5 Oranı	Toplam %5 Tutarı (TL)
165,20	6/1/2014-2/3/2014		%10	16,52
165,20	15/5/2014-19/12/2014		%40	66,08
TOPLAM				82,60

Bu örnekte, %5 fazla yerine uygulanacak Yİ-ÜFE aylık değişim oranları ile %1 oranı dönemler itibarıyla aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

DÖNEM	ESAS ALINACAK ORAN (%)
6/1/2014-5/2/2014	Ocak ayına ait Yİ-ÜFE oranı 3,32
6/2/2014-2/3/2014	Şubat ayına ait Yİ-ÜFE oranı 1,38
15/5/2014-14/6/2014	Mayıs ayına ait Yİ-ÜFE oranı -0,52
15/6/2014-14/7/2014	Haziran ayına ait Yİ-ÜFE oranı 0,06
15/7/2014-14/8/2014	Temmuz ayına ait Yİ-ÜFE oranı 0,73
15/8/2014-14/9/2014	Ağustos ayına ait Yİ-ÜFE oranı 0,42
15/9/2014-14/10/2014	%1 1
15/10/2014-14/11/2014	%1 1
15/11/2014-14/12/2014	%1 1
15/12/2014-19/12/2014	%1 1
TOPLAM ORAN	%9,39

Bu durumda, tabloda yer alan oranlar esas alınarak %5 fazla yerine ödenecek tutar aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

%5 Fazla Yerine Hesaplanan Tutar = Araç Muayene Ücreti x [Araç Muayenesinin Yaptırılması Gereken Tarih ile Kanunun Yayımlandığı Tarih Arasında Geçen Süreye İlişkin Yİ-ÜFE Aylık Değişim Oranları Toplamı + (Kanunun Yayımlandığı Tarih ile Araç Muayenesinin Yapıldığı Tarih Arasında Geçen Ay Sayısı x %1)]

%5 Fazla Yerine Hesaplanan Tutar = 165,20 x [%5,39 + (4 x %1)]

= 165,20 x %9,39

= 15,51 TL

Buna göre, araç sahibinin ödeyeceği araç muayene ücreti ile bu ücret üzerinden 6552 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi kapsamında ödeyeceği tutar ile tahsilinden vazgeçilecek %5 fazlaya ilişkin tutar aşağıdaki gibi olacaktır.

Ödenecek Tutar

Araç Muayene Ücreti : 165,20 TL

%5 Fazla Yerine Hesaplanan: 15,51 TL

Tutar

TOPLAM : 180,71 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

%5 Fazla : 82,60 TL

Dolayısıyla, 6552 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi kapsamında aracın muayene ettirilmesi halinde 82,60 TL fazla yerine 15,51 TL tahsil edilecektir.

III- DİĞER HUSUSLAR

1- 6552 sayılı Kanunun yayımlandığı 11/9/2014 tarihi itibarıyla (bu tarih dahil) 2918 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi uyarınca zorunlu araç muayenesini süresinde yaptırmamış olanlar 31/12/2014 tarihine kadar (bu tarih dahil) araçlarını muayene ettirmeleri durumunda, anılan Kanunun 79 uncu maddesi hükmünden yararlanabileceklerdir. Bu nedenle, anılan madde kapsamında olmakla birlikte araçlarının muayenesini 1/1/2015 tarihinden (bu tarih dahil) sonra yaptıranlardan 2918 sayılı Kanunun 35 inci maddesi gereği gecikilen her ay ve kesri için %5 fazla hesaplanarak tahsil edilecektir.

2- 6552 sayılı Kanunun 79 uncu maddesinin ikinci fıkrasında, madde kapsamına giren alacaklara karşılık maddenin yayımlandığı tarihten önce tahsil edilmiş olan tutarların bu madde hükümlerine dayanılarak red ve iadesinin yapılmayacağı hüküm altına alınmıştır. Bu nedenle, maddenin yayım tarihi olan 11/9/2014 tarihinden önce tahsil edilmiş olan %5 fazlalar red ve iade edilmeyecektir.

3- Muayeneye yetkili kuruluşlar tarafından, 6552 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi kapsamında %5 fazlalar yerine tahsil edilen tutarların 2918 sayılı Kanunun 35 inci maddesinde belirtilen süre ve şekilde Hazine hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

EK:1

YILLAR İTİBARIYLA Yİ-ÜFE AYLIK DEĞİŞİM ORANLARI

Yıllar	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2005	-0,41	0,11	1,26	1,21	0,20	-0,48	-0,74	1,04	0,78	0,68	-0,95	-0,04
2006	1,96	0,26	0,25	1,94	2,77	4,02	0,86	-0,75	-0,23	0,45	-0,29	-0,12
2007	-0,05	0,95	0,97	0,80	0,39	-0,11	0,06	0,85	1,02	-0,13	0,89	0,15
2008	0,42	2,56	3,17	4,50	2,12	0,32	1,25	-2,34	-0,90	0,57	-0,03	-3,54
2009	0,23	1,17	0,29	0,65	-0,05	0,94	-0,71	0,42	0,62	0,28	1,29	0,66
2010	0,58	1,66	1,94	2,35	-1,15	-0,50	-0,16	1,15	0,51	1,21	-0,31	1,31
2011	2,36	1,72	1,22	0,61	0,15	0,01	-0,03	1,76	1,55	1,60	0,65	1,00
2012	0,38	-0,09	0,36	0,08	0,53	-1,49	-0,31	0,26	1,03	0,17	1,66	-0,12
2013	-0,18	-0,13	0,81	-0,51	1,00	1,46	0,99	0,04	0,88	0,69	0,62	1,11
2014	3,32	1,38	0,74	0,09	-0,52	0,06	0,73	0,42				

Saygılarımızla.

ERK Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik

Hizmetleri Ltd. Şti.

Mehmet ERKAN

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Ayrıntılı açıklamalar için bu sirkülerde yer alan ilgili mevzuata veya görüş için ERK YMM'ye başvurulmasında yarar bulunmaktadır.